

mais información
www.agaliasociacion.org
Inscripción: Profesores: 40 € | Investigadores e estudantes: 25 €

V XORNADAS AGALI

**18 e 19
XUÑO DE 2015**

Santiago de Compostela:
Facultade de
Ciencias da Educación

Lugo:
Facultade de
Formación do Profesorado

CONGRESO INTERNACIONAL EN DIDÁCTICA DAS CIENCIAS SOCIAIS

Ensinar na Sociedade da Información

Liñas Temáticas | Paisaxe e Patrimonio
Educación e Territorio

Sociedade, Educación e Cidadanía
Educación na Sociedade da Información

V Jornadas AGALI: Ensinar na Sociedade da Información

DIA 1: xoves, 18 de xuño

Facultade de Ciencias da Educación, Campus Norte

Salón de actos

Santiago de Compostela

- 09:00 **Entrega de credenciais**
- 09:45 **Apertura**
Carmen Fernández Morante, *Universidade de Santiago de Compostela*
Xosé Armas Castro, *Universidade de Santiago de Compostela*
Xosé Carlos Macía Arce, *Universidade de Santiago de Compostela, AGALI*
- 10:00 **Que poden facer os bos profesor@s de Xeografía e Historia no ensino básico?**
Xosé Manuel Souto González, *Universitat de València*
- 11:00 **Mesa redonda: O aproveitamento didáctico do patrimonio**
María Xosé Piñeira Mantiñán [moderadora], *Universidade de Santiago de Compostela*
Ángel Panero Pardo, *Consortio da Cidade de Santiago de Compostela*
Xosé Manuel Rosales Noves, *Proxecto terra*
Susana Cendán Caaveiro, *Universidade de Vigo*
Celsa Oreiro Bermúdez, *CEIP Monte dos Postes*
Montserrat Domínguez García, *Universidade de Santiago de Compostela*
- 12:00 **Descanso e Sesión libre de pósteres: Didáctica da Xeografía en Brasil**
- 12:30 **Mesa redonda: Controversias sociocientíficas: a problemática do lobo en Galicia**
Blanca Puig Mauriz [moderadora], *Universidade de Santiago de Compostela*
Juana Pardo Iglesias, *IES Moncho Valcarce*
Paloma Blanco Anaya, *Universidade de Santiago de Compostela*
Pedro Alonso Iglesias, *Consultor Ambiental*
Eva Garea Mato, *Universidade de Santiago de Compostela*
Alejandro Gorgal Romaríz, *Universidade de Santiago de Compostela*
- 16:00 **Sesión de comunicacións I [Aula 21]**
Xosé Carlos Macía Arce [moderador] *Universidade de Santiago de Compostela, AGALI*

Concepciones iniciales sobre impacto ambiental en 3º de ESO. Estudio de caso basado en la asociación de palabras

Jenifer Casalderrey Soria

Unha proposta didáctica en educación secundaria sobre os impactos da globalización na sociedade actual

Irene Laranga Fontaíña
Francisco Xosé Armas Quintá

Métodos para estudar el paisaje: de la observación a la interpretación

Lucrezia López

Aproximación ás concepcións sobre Europa e a Unión Europea en educación secundaria: un estudo de caso con alumnos de Vilagarcía de Arousa

Xabier Novales Blanco
Xosé Carlos Macía Arce

Espazos naturais e formas do relevo en Europa: unha experimentación de aula con estudantes de educación secundaria

Miguel Rodríguez Fernández
Xosé Carlos Macía Arce
Francisco Rodríguez Lestegás

Novas funcionalidades para o medio rural do século XXI. Unha proposta didáctica para o terceiro curso de educación secundaria

Francisco Xosé Armas Quintá

Ciencia en ruta. Ciencia y relaciones CTS en la educación no formal

Antonio García Vinuesa

Sesión de comunicacións II [Aula 22]

Víctor Santidrián Arias [moderador] *Universidade de Santiago de Compostela*

Representações sociais da História de Portugal: entre a escola e a sociedade

Ana Isabel Moreira
Cristina Maia

Representacións dos estudantes da ESO sobre os fascismos

Diego García Couso

“Hasta Carlos Marx era europeo”: América Latina y el problema del eurocentrismo en las aulas. Una experiencia educativa

María Fírvida Fernández

Enseñar el Holocausto. Análisis de las representaciones de los estudiantes de 4º de ESO

José Luis Sánchez Casal

O estudo da guerra na Educación Secundaria: reflexión teórica e posibilidades didácticas

Mónica Fernández Armesto

A historia da antiga Roma na aula universitaria

Ana Mª Suárez Piñeiro

El turismo idiomático uno de los contextos para desarrollar y promover la interculturalidad

Pilar Taboada de Zúñiga Romero

Sesión de comunicacións III [Aula 23]

Yamilé Pérez Guilarte [moderadora] *Universidade de Santiago de Compostela, AGALI*

A controversia sobre o lobo como contexto sociocientífico na aula

Blanca Puig Mauriz

Paloma Blanco Anaya

Isabel García-Rodeja

Animación sociocultural y participación ciudadana. Estudio de caso: Santiago de Compostela

Guadalupe Lloves Requejo

Belén María Castro Fernández

El aprendizaje como actividad empresarial del alumno

Mª Isabel Cal Bouzada

Mª Victoria Verdugo Matés

O impacto da Fenda Dixital de segunda xeración nas aulas de Primaria en Galicia

Jorge Conde Miguélez

Nieves Mera Gómez

Manuel Gómez Campos

As TIC ao servizo da escola e dos concellos: aportacións da realidade aumentada

Silvia López Gómez

Jesús Rodríguez Rodríguez

David Santomil Mosquera

Patrimonio e cidade. As posibilidades educativas da saída de observación dirixida en Santiago de Compostela

Montserrat Domínguez García

Belén María Castro Fernández

UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

CONGRESO INTERNACIONAL EN DIDÁCTICA DAS CIENCIAS SOCIAIS

Ensinar na Sociedade da Información

Tiempo previsto por el docente versus tiempo utilizado por el alumno

Mª Victoria Verdugo Matés

Mª Isabel Cal Bouzada

Os dinosauros. Análise dos recordos dos estudantes de educación infantil sobre un proxecto escolar

Irene Vidal Pérez

Xosé Armas Castro

18:00 **Saída Didáctica: San Domingos de Bonaval e Belvís**

Ramón López Facal, *Universidade de Santiago de Compostela*

CONGRESO INTERNACIONAL EN DIDÁCTICA DAS CIENCIAS SOCIAIS

Ensinar na Sociedade da Información

DIA 2: venres, 19 de xuño
Facultade de Formación do Profesorado
Salón de Actos
Lugo

- 10:00 **Educación na xeración APP: o desafío do futuro**
Joan Santacana i Mestre, *Universitat de Barcelona*
- 11:00 **Mesa redonda: O mestrado investigador como desafío para o futuro**
Andrés Domínguez Almansa [moderador], *Universidade de Santiago de Compostela*
Xosé Ramón Veiga Alonso, *Universidade de Santiago de Compostela*
Alba Blanco Pérez, *Universidade de Santiago de Compostela*
Xoel Gutiérrez Roca, *Universidade de Santiago de Compostela*
- 12:00 **Descanso**
- 12:30 **Mesa redonda: A confluencia entre as áreas de lingua e literatura e ciencias sociais: un ámbito de traballo produtivo**
Montse Pena Presas [moderadora], *Universidade de Santiago de Compostela*
Isabel Fernández López [moderadora], *Universidade de Santiago de Compostela*
Pablo Cano López, *Universidade da Coruña*
Uxía Cabo Cerviño, *Universidade de Santiago de Compostela*
Tamara López Méndez, *Universidade de Santiago de Compostela*
María Jesús Fernández Fernández, *Docente Educación Primaria*
- 16:00 **Sesión de comunicacións IV**
Francisco Rodríguez Lestegás [moderador], *Universidade de Santiago de Compostela*
- O respecto á natureza a través da literatura: unha proposta didáctica para Educación Infantil**
Uxía Cabo Cerviño
Montse Pena Presas
- Posta en valor do patrimonio etnográfico da Fonsagrada: unha ruta literario-cultural polo Val do Burón**
Tamara López Méndez
Montse Pena Presas
- O papel da educación literaria na conformación das percepcións territoriais do alumnado de educación secundaria: literatura, paisaxe e territorio**
María López Sández
- ¿Todo está en todo? Reflexións sobre os alcances e límites das propostas de integración curricular nas áreas de lingua e literatura e ciencias sociais**
Isabel Fernández López

UNIVERSIDADE DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

Pablo Cano López

O Camiño de Santiago: proposta de traballo a partir da lectura do libro Endrina e o secreto de peregrino

María Jesús Fernández Fernández

Lingua, literatura e Ciencias Sociais: da conexión á simbiose

María Caamaño Rojo

La constancia del cambio: posibilidades para la didáctica de las Ciencias sociales en la sociedad de la información

Javier López Quintáns

Sesión de comunicacións V

Francisco X. Armas Quintá [moderador], *Universidade de Santiago de Compostela, AGALI*

La rehabilitación integral del Centro Histórico de La Habana. Experiencias didácticas en la educación primaria

Yamilé Pérez Guilarte

Itinerario emocional da paisaxe no ensino secundario obrigatorio: o exemplo nunha vila mariñeira de Galicia

María Xosé Piñeira Mantiñán

Concepciones del profesorado de educación primaria sobre las salidas escolares. Un estudio de caso con maestras de la ciudad de Santiago de Compostela

Olaia Burgaña Caballero

Xosé Armas Castro

Paisaxe e patrimonio: unha experiencia didáctica nun aula de primeiro de educación primaria

Jairo Campo Vázquez

Conectar a ciencia cos problemas sociais: a tuberculose como contexto

Virginia Aznar Cuadrado

Blanca Puig Mauriz

Sesión de comunicacións VI

Xosé Ramón Veiga Alonso [moderador], *Universidade de Santiago de Compostela*

Estudo da propia localidade na educación primaria: a vila de Portomarín (Lugo)

P. Abuín Cedrón

L. Basadre Penas

M. Campo Fernández

M^a. Castaño López

L. Castedo Gómez
M. Castro González

Unha proposta de investigación-acción a través da didáctica do patrimonio
Carlos Lombao Gómez

Proposta interdisciplinar: unha experiencia de educación social abordada dende a área de educación física no ensino primaria

Lois Garrido García
Pablo Abuín Cedrón
Andrés Domínguez Almansa

O traballo colaborativo do profesorado nun centro de Lugo: unha investigación a través do Prácticum III da Facultade de Formación do Profesorado

Adrián Fraga Guerra
Xoel Gutiérrez Roca
Andrés Domínguez Almansa

Os espazos naturais como lugar de aprendizaxe. Análise das reaccións do alumnado
Javier Vicente Varela

A identidade europea no alumnado de 6º de educación primaria. Estudo cualitativo nunha aula dun colexio lucense

M. Fernández Rodríguez
A. Fraga Guerra
L. Garrido García
L. González Ares
X. Gutiérrez Roca
F. Rodríguez Lestegás

17:30 Clausura

Francisco Rodríguez Lestegás, *Universidade de Santiago de Compostela*
Ramón López Facal, *Universidade de Santiago de Compostela*
Francisco X. Armas Quintá, *Universidade de Santiago de Compostela, AGALI*

17:45 Saída Didáctica: A actividade didáctica na Rede Museística

Encarna Lago González, *Rede Museística Provincial de Lugo*

